

Rehoboth

Christelijke basisschool

Pestprotocol Cbs Rehoboth vastgesteld: 12 januari 2017

Het doel van een pestprotocol:

Dit pestprotocol heeft als doel om alle kinderen bij ons op school zich veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

We doen dat onder meer door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat, als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. Leerkrachten en de oudergeleding van de M.R. onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Anti- pest coördinator: Erik Schutmaat (gedragsspecialist)

Preventief pestbeleid:

Op "de Rehoboth" vinden we een goed pedagogisch klimaat van groot belang. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanwege de identiteit van onze school belangrijk vinden. We zijn ervan overtuigd dat de sfeer waarin een kind opgroeit mede bepalend is voor de ontwikkeling tot een volwaardig individu. We werken daarom aan een vriendelijk, positief en veilig klimaat met orde en regelmaat. We proberen o.a. door een positieve insteek en feedback problemen en excessen te voorkomen, i.p.v. het achteraf oplossen van problemen. (Positive Behavior Support).

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

Voorwaarden:

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: Leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Ook op "de Rehoboth" is een contactpersoon aangesteld. (Antonien Zandbergen).

Het probleem dat pesten heet:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject of –protocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp pesten regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Hoe willen wij daar mee omgaan?

- Op school stellen we met vaste regelmaat een onderwerp in de kring aan de orde in relatie tot de methode sociaal emotionele ontwikkeling. We gebruiken op dit moment de methode: kinderen en hun sociale talenten. Als signalering gebruiken we ZIEN.
- Onderwerpen als samenspelen en werken, een taak uitvoeren, omgaan met ruzie en een keuze maken worden hier behandeld. We verwijzen hierbij naar het document: Planning sociaal emotionele ontwikkeling.
- We gebruiken hierbij diverse werkvormen zoals spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken en besproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen worden niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden is het afspreken en actueel houden van regels voor kinderen. Deze regels dienen ingeoefend te worden met de klas.
Ook het positieve benaderen op het plein of in de hal door de leerkracht zal een invloed hebben op de sfeer in de groep en op het plein.
- We gebruiken PBS als pestpreventie en oefenen in alle groepen de regel “Stop, loop, praat”.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerken maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.
- Digitaal pesten: kwetsende foto's en berichten plaatsen op sociale media.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Regel 1

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

- Klikken is goed als iemand anders je pijn doet.
- Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

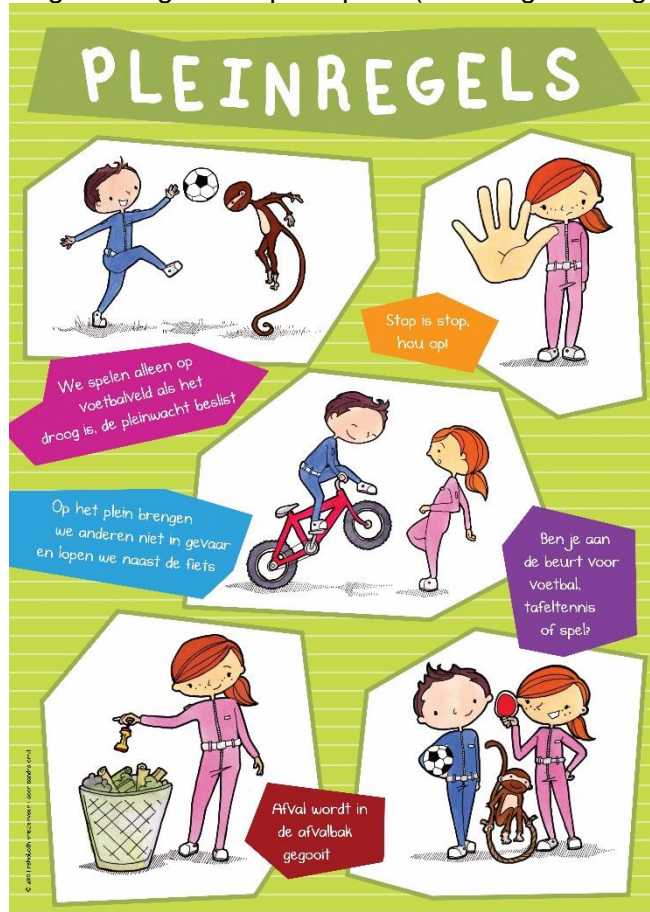
Regels die gelden in alle groepen: (deze regels hangen ook in de groepen)

- Raak elkaar niet aan als een ander dat niet wil.
- Ik ga met anderen om, zoals ik zelf behandeld wil worden.

- Ik ben zuinig op spullen van school, van anderen en mijzelf.
- Binnen de school gedraag ik mij rustig.
- Iedereen moet fijn kunnen spelen (op school en plein).
- Mijn taalgebruik is goed, dat mag iedereen horen.

Regels die gelden op het plein (deze regels hangen op een aantal plaatsen bij het plein)

- We spelen alleen op het voetbalveld als het droog is, de pleinwacht beslist.
- Stop is stop, hou op!
- Op het plein brengen we anderen niet in gevaar en lopen we naast de fiets.
- Ben je aan de beurt voor voetbal, tafeltennis of spel?
- Afval wordt in de afvalbak gegooid.

Deze regels gelden op school en daarbuiten en worden vermeld in de schoolgids en op de website. Naast deze regels kunnen er uiteraard nog meer specifieke klassen- en pleinregels gelden. Dit is afhankelijk van de groep en of dit nodig is. (Dit heeft te maken met het pedagogisch klimaat dat in de groep heerst).

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen

Preventief:

Er wordt preventief gebruikgemaakt van de methodiek PBS Pestpreventie. In deze methodiek wordt de kinderen geleerd hoe ze kunnen reageren op ongewenst gedrag door middel van rollenspelen en groepsgesprekken. De kinderen leren daarbij de “Stop loop praat”-methode. Dat houdt in dat kinderen in de eerste plaats zelf hun grens aangeven, weglopen wanneer het gedrag aanhoudt en met een volwassene gaan praten als het gedrag niet ophoudt. De leerkrachten reageren op een vaste manier: 1. Wat is er gebeurd? 2. Heb je “Stop loop praat” gebruikt? 3. In gesprek met de veroorzaker van het gedrag en eventueel “Stop loop praat” opnieuw onder de aandacht brengen. Tijdens de lessen wordt “Stop loop praat” en hoe je daarop moet reageren met de kinderen ingeoeffend. Hierbij komen de volgende thema’s aan de orde: roddelen, kwetsende opmerkingen en digitaal pesten. Ten slotte wordt het beeld van de kaars onder de stolp regelmatig onder de aandacht gebracht. Het pestgedrag wordt daarbij vergeleken met de vlam en de groep met de stolp. Als je de kaars (pester) geen zuurstof (aandacht) geeft, houdt het pesten op. De groep heeft dus een sleutelrol. De methodiek wordt elk jaar aangeboden d.m.v. een aantal lessen en geëvalueerd met het team.

Consequenties:

Stel: de leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten:

In zo’n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

Stel: de leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het melden):

Eerste fase:

- Één of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het eind van de week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Tweede fase:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De leerkracht heeft alle gevallen/ activiteiten vastgelegd (met datum) en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Derde fase:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan een deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts of – schoolverpleegkundige van de GGD of schoolmaatschappelijk werk/ C.J.G.

Vierde fase:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijke) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Vijfde fase:

- In extreme gevallen kan een leerling worden geschorst of verwijderd worden.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie er wordt gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hoe doet hij/ zij voor, tijdens en na het pesten?
- Huilen of boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling moet leren inzien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en inoefenen van een andere reactie. Bijvoorbeeld: je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Sterke kanten van het kind benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/ beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester (s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen door het bijvoorbeeld naar school te brengen of door te zeggen: Ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen! Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

- Weet de pester dat hij een probleem heeft? Vaak denkt de pester dat het aan de gepeste ligt.
- Waarom pestte hij? Wil de pester macht? Is hij bang omdat hij zelf gepest wordt? Heeft hij het niet in de gaten? Wordt hij zelf gepest?
- Bouw een goed contact op met de pester.
- Bevestig de pester in wat hij goed doet.
- Laat de pester ervaren dat je hem als mens mag, en dat je de gepeste ook mag.
- Maak de pester duidelijk dat pesten leidt tot ernstige problemen bij de gepeste.
- Bedenk met de pester waarom hij pest.
- Bespreek het pestgedrag met de ouders van de pester. Vertel dat de school dit gedrag niet accepteert, maar het kind wel aardig vindt. Blijf wekelijks contact houden met deze ouders over het gedrag van hun kind en kom tot afstemming wat betreft de aanpak ervan.
- Beloon goed gedrag, bestraf pestgedrag.
- Accepteer nooit lichamelijk geweld. Geef hiervoor straf en leer het kind nieuw gedrag aan. Leer problemen op te lossen met de stopmethode (zie pleinregels).
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstraining, jeugdgezondheidszorg, C.J.G. huisarts.

Begeleiding van de zwijgende groep:

Zie bovenstaande suggesties. Bespreek in de klas met deze groep welke rol zij kunnen innemen. Wat is de functie van deze groep?

Wat kunnen oorzaken van het pesten zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.

- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Adviezen aan de ouders:

Aan de ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Aan de ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem goed gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind en de pester serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Protocol digitaal pesten

Digitaal pesten is een onderdeel van traditioneel pesten.

Vormen van digitaal pesten

Anonieme berichten versturen via sociale media, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping, en het versturen van een e-mail bom. 20% van de leerlingen heeft te maken met digitaal pesten.

Effecten

De effecten van digitaal pesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander. Deze opnames verdwijnen nooit meer. Over de hele wereld kan een foto op een site staan. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen.

Verantwoordelijkheid van de school

Soms gebeurt pesten buiten de school. Toch heeft de school er veel last van. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. Pesten heeft effect op het schoolklimaat.

Hoe kun je digitaal pesten voorkomen?

1. Toepassen en actualiseren van het pestprotocol.
2. Leerlingen bewust maken van de gevaren op internet, de effecten van digitaal pesten en de strafbare feiten.
3. Afspreken van internetgedrag en samen met de leerlingen regels maken.
4. Pesten bespreekbaar maken in de klas en leerlingen elkaar daarop laten aanspreken.

Voor leerlingen: [Tips tegen digitaal pesten](#):

Je wordt gepest via msn, ze zetten je onder druk om je wachtwoord te geven, opnames van jou via de webcam worden op internet gezet.

Allemaal heel vervelende dingen die via de computer kunnen gebeuren.

Hoe voorkom je dit zo veel mogelijk?

- Geef nooit je wachtwoord en inlognaam aan anderen. Zorg dat ze niet makkelijk te raden zijn.
- Dingen die je voor de webcam doet, kunnen later op internet gezet worden. Let daarom op met wat je doet voor de cam, ook als je denkt dat je vriend of vriendin dit nooit zal doen. Als je later ruzie krijgt, dan kan je vriend of vriendin de foto's en/of opnames op internet zetten en kan iedereen het zien.
- Als je gepest wordt door mensen die je niet kent, vat het dan niet persoonlijk op. Via internet schelden mensen makkelijker dan in het echte leven.
- Praat of chat erover als je gepest wordt via je mobieltje. Je kunt ook een ander nummer nemen en geef je nieuwe nummer dan alleen aan je vrienden.
- Neem de dreigementen van de ander niet serieus: "Ik weet waar je woont, ik ken je IP-adres, ik kan je altijd achterhalen als je niet meewerkt.". Dat kan helemaal niet, alleen de politie kan je echte adres achterhalen bij de provider.

En als het toch fout gaat?

- Reageer niet op digitaal pesten. Verwijder het bericht zonder hem te openen. Als je niet reageert, gaan pesters op zoek naar iemand anders om te pesten. Ook als je in een chatroom vervelende opmerkingen krijgt, verlaat dan die chatroom.
- Blokkeer de afzender bij pest-emails – smsjes, appjes of andere berichten.
- Bewaar de pestmail of sla de berichtjes op. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden. Aan het IP-adres van de mail kan afgeleid worden van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail, smsjes e.d. aanneemt. Je kan deze helpdesk bellen.
- In sommige gevallen kan je aangifte doen bij de politie. Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het 'stalken' wordt genoemd. Dit is strafbaar. Ook als er een bewerkte of blootfoto van jou op internet staat, kun je aangifte doen.
- Praat erover. Blijf er niet alleen mee zitten, zoek iemand met wie je erover kan praten. Met Pestweb chatten, bellen of mailen kan natuurlijk ook.
- Als er een filmpje van jou of van een ander op internet staat waarin gepest wordt of geweld wordt gebruikt kun je dat melden bij de moderator.

Op **YouTube** kun je een filmpje "markeren". Dan klik je op het vlaggetje "markeren" onder het filmpje. Daar kun je een reden aangeven waarom jij vindt dat het filmpje weg moet. Kies dan voor: "haatdragende of beledigende inhoud" en daarna voor: "pesten". Dan krijgt YouTube een melding dat het filmpje gemarkeerd is. Hoe meer mensen zo'n melding doen hoe groter de kans is dat ze het filmpje weghalen. Hiervoor moet je wel een account hebben bij YouTube.

Twitter

De Nationale Academie voor Media en Maatschappij heeft [15 tips voor veilig twitteren](#). Met deze tips kun je twitter leuk en veilig houden.

Op de volgende websites kun je meer informatie vinden:

- <http://www.surfsafe.nl/>

- <http://www.dekinderconsument.nl/>
- <http://www.internetsoa.nl>
- <http://www.digibewust.nl/Wachtwoordencampagne>
- <http://www.watchyourspace.nl>

5. Sancties van het pestprotocol consequent toepassen.

6. Schoolreglement aanpassen. Bijvoorbeeld: "het maken van opnames van medeleerlingen en leerkrachten zonder toestemming kan leiden tot schorsing/verwijdering/disciplinaire maatregelen".

8. Ouders informeren door een ouderavond. Ouders zijn in het algemeen niet goed op de hoogte van wat hun kind op internet doet. Alleen door met de ouders samen te werken is actiepunten schooljaar 2015 – 2016.

9. Laat leerlingen het Diploma Veilig Internet behalen, zie de website [Ik Surf Veilig](#).

Hoe kun je digitaal pesten aanpakken?

voorbeeld 1 Een foto van een leerling is op het internet geplaatst door een andere leerling.

- Luister naar de leerling.
- Toon begrip en veroordeel niet.
- Neem contact met de ouders op.
- Meld dit bij de contactpersoon of vertrouwenspersoon.
- Meld dit bij de provider met verzoek tot verwijdering van de foto. Zet jouw provider in dit emailadres: abuse@provider.nl
- Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.
- Probeer de dader te achterhalen.
- Voer maatregelen richting dader uit.

voorbeeld 2 Een leerling wordt steeds lastig gevallen (stalking):

- Leer de leerling assertief te zijn: nee zeggen, contact afsluiten.
- De leerling niet laten ingaan op de stalker.
- Breng de ouders op de hoogte.
- Adviseer de ouders en de leerling om bewijslast te verzamelen.
- Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.

voorbeeld 3 Over een leerling wordt geroddeld via MSN:

- Geef steun en luister naar de leerling.
- Adviseer de leerling berichten te bewaren en op te slaan.
- Probeer de dader te achterhalen via systeembeheerder en slachtoffer.
- Bespreek het met de mentor/trouwenspersoon.
- Spreek de pesters aan.
- Voer eventueel een klassengesprek.
- Neem contact met de ouders op.
- Probeer de dader op te sporen Soms is de identiteit van de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Je gebruikt daarvoor de zogenaamde logfiles van de school-server (centrale computer). Vanzelfsprekend heb je daar wel (technische) ondersteuning van een ICT-coördinator, systeembeheerder, en/of externe beheerder voor nodig.
- Ga na wanneer het bericht verstuurd is en welke klas op dat moment gebruik maakte van de computers. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten kunnen de dader verraden. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd. Soms is het niet mogelijk een dader te achterhalen en zit er niets anders op dan het effect te minimaliseren. Dat kan het beste door het slachtoffer op het hart te drukken niet te reageren op haatmail of andere ongewenste berichten.

Blokken van afzenders

Sommige programma's hebben de mogelijkheid om specifieke afzenders te blokkeren.

Verwijs ouders naar onderstaande websites voor meer informatie. Op den duur loont het

wellicht de moeite de leerling een nieuw mailadres te geven. Vertel je leerlingen dat ze altijd heel voorzichtig moeten zijn met het doorgeven van hun mailadres aan anderen.

Digitaal pesten is strafbaar

Er zijn verschillende vormen van digitaal pesten die strafbaar zijn. Leerlingen realiseren zich dat vaak niet. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld.

(bron: website: <http://www.pestweb.nl>)